

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΝΩΣΙΝ ΤΩΝ ΒΡΥΟΦΥΤΩΝ
ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΥΠΟ

Κ. Α. ΓΚΑΝΙΑΤΣΑ

ΥΦΗΓΗΤΟΥ

ΤΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΒΟΤΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΦΥΤΟΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΝΩΣΙΝ ΤΩΝ ΒΡΥΟΦΥΤΩΝ
ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Τὰ βρυόφυτα τῆς Ἑλληνικῆς Μακεδονίας εἶναι, ὅπως ἄλλως τε καὶ τὰ λοιπὰ κρυπτόγυμα τῆς περιφερείας ταύτης, σχεδὸν τελείως ἀνεξερευνήτα.

Αἱ εἰς τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα γενόμεναι ἔρευναι ἐπὶ τῶν βρυοφύτων εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀτελεῖς, εἴτε διότι οἱ ἐκάστοτε ξένοι ἐρευνῆται ὡς κύριον αὐτῶν ἔργον εἶχον τὴν σπουδὴν τῶν φανερογάμων καὶ ὅλως παρεπιμπτόντως ἀνέφερον καὶ τινα βρύα, εἴτε διότι τὸ ὕλικὸν ἀπεστέλλετο αὐτοῖς παρ' ἄλλων ἐλλιπὲς καὶ ἄνευ ἐνδείξεως τοῦ τόπου συλλογῆς, εἴτε διότι ἡ παραμονὴ αὐτῶν ἐν Ἑλλάδι ἦτο βραχυχρόνιος.

Ὡς μόνη ἐπὶ τῶν βρυοφύτων ἀξιόλογος ἐργασία δύναται νὰ θεωρηθῆ ἡ τοῦ Corpey¹, οὗτινος ἡ πλουσία συλλογὴ εἶναι κατατεθειμένη εἰς τὸ μουσεῖον τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Nancy.

Κατὰ τὴν ἐν τῇ μελέτῃ τοῦ Corpey ἀναφερομένην βιβλιογραφίαν, οἱ μὲ τὰ βρυόφυτα τῆς Ἑλλάδος ἀσχοληθέντες εἶναι κατὰ σειρὰν οἱ: Sibthorp καὶ Smith (1806—1813), Bory de Saint—Vincent (1832), Chaubard καὶ Bory de Saint—Vincent (1838), Unger (1862), Heldreich (1883), Geheeb (1866), Kindberg (1887) καὶ Breidler (1894).

Ἐκ τούτων ὁ Sibthorp μόνον εἰς τὴν ἐκ 46 εἰδῶν συλλογὴν του ἀναφέρει καὶ τινα εἶδη συλλεγόντα εἰς τὸ "Ἄγιον" Ὄρος τῆς Χαλκιδικῆς.

Ἄλλην σχετικὴν βιβλιογραφίαν δὲν καταρθώσαμεν νὰ ἀνεύρωμεν, εἰμὴ ἐνδείξεις τινὰς εἰς τὴν χλωρίδα τῆς Μακεδονίας τοῦ Bornmüller², καθ' ἃς ἀναφέρεται ὅτι οὗτος ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Βρυολόγου τοῦ Μουσείου τοῦ Βερολίνου (Dahlem) Καθηγητοῦ Fleischer, ἠσχολήθη περὶ τὰ τέλη τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου καὶ μὲ τὰ βρυόφυτα τῆς Σερβικῆς Μακεδονίας. Τὰ ἀποτελέσματα ὁμοῦ τῶν ἐρευνῶν των δὲν ἀναφέρονταί που δημοσιευμένα, οὔτε ὑπὸ τοῦ Engler εἰς τὸ περὶ βρυοφύτων ἔργον του³, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀνα-

¹ A. Corpey, Contribution à l'Etude des Muscinées de la Grèce. Nancy, 1908.

² J. Bornmüller. Flora Macedoniens, 1—3. 1925, Leipzig

³ Engler—Prantl. Natürliche Pflanzenfamilien, Τόμ. 10. 1924, Τόμ. 15. 1925, Leipzig.

γράφεται πλήρως ἡ παγκόσμιος σχετικὴ βιβλιογραφία καὶ ὡς πρὸς τὴν Βαλκανικὴν μόνη ἢ ὡς ἄνω μνημονευθεῖσα μελέτη τοῦ Correy.

Ἐκ τούτων λοιπὸν ὁρμώμενοι, καὶ τῇ συστάσει καὶ καθοδηγήσει τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἐργαστηρίου Βοτανικῆς Καθηγητοῦ κ. Δ. Καββάδα, ὃν καὶ εὐχαριστοῦμεν θερμῶς ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης, ἠσχολήθημεν μὲ τὰ βρυόφυτα τῆς Ἑλληνικῆς Μακεδονίας ἀπὸ συστηματικῆς ἀπόψεως εἰς τὰς περιφερείας Θεσσαλονίκης, Πολυγύρου, Ἀσβεστοχωρίου, Χορτιάτη, Κιλκίς, Βεροίας, Ναούσης καὶ Βοδενῶν.

Διὰ τὸν τρόπον καὶ μέθοδον συλλογῆς, προσδιορισμοῦ τοῦ ὕλικου καὶ συστηματικῆς αὐτοῦ ταξινομήσεως ἐν γένει ἠκολουθήσαμεν τὸ σύστημα τοῦ Rabenhorst⁴, ἐν μέρει δὲ καὶ τοῦ Engler⁵.

Ὡς κατωτέρω λεπτομερῶς ἀναφέρομεν, ἠδυνήθημεν νὰ συλλέξωμεν καὶ νὰ προσδιορίσωμεν περὶ τὰ 12 εἶδη ἡπατικῶν, ἀνήκοντα εἰς 11 γένη καὶ 3 οἰκογενείας, καὶ 99 εἶδη φυλλοβρύων μὲ δύο ποικιλίας, ἀνήκοντα εἰς 46 γένη καὶ 19 οἰκογενείας. Δι' ἕκαστον εἶδος ἀναφέρομεν τὴν φύσιν τοῦ ἐφ' οὗ ἀνευρέθησαν ὑποθέματος, διότι ἡ λεπτομέρεια αὕτη ἔχει μεγάλην ἀπὸ βρυοφυτογεωγραφικῆς ἀπόψεως σημασίαν, δεδομένου ὅτι εἰς τίνα μὲν εἶδη ἢ ἐξάπλωσις εἶναι εὐρυτάτη ἀπὸ τῶν χθαμαλῶν μέχρι τῶν ὑψηλοτέρων σημείων τῶν ὄρέων, ἄλλων δὲ καθορίζεται καὶ ἀπὸ τοὺς συντελεστὰς τῆς φυσικοχημικῆς ἐν γένει τοῦ ὑποθέματος καταστάσεως· οὕτως ὠρισμένα εἶδη δεικνύουν ἀποκλειστικὴν προτίμησιν πρὸς ἀσβεστοῦχα ὑποθέματα, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἄλλα τὰ ὁποῖα τὰ ἀποφεύγουσι καὶ προτιμοῦν ψαμμίτας ἢ κορμούς δένδρων καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἐκ τῆς πληθύος τῶν συνωνυμιῶν, ἀναφέρομεν τὸ γενικώτερον παρὰ τῶν συγγραφέων χρησιμοποιούμενον ὄνομα, ὡς καὶ τίνα ἄλλα.

⁴ Rabenhorst. Kryptogamenflora IV, 1. 1898, 2. 1895, 3. 1904, 4. 1927 VI 1. 1906—1911, 2. 1912—1916, Leipzig.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΒΡΥΟΦΥΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

HEPATICAE

Marchantiales

I. Fam. **Ricciaceae**

Riccia Mich.

Riccia fluitans Linné Spec. plant. S. 1606 (1763).

Ricciella fluitans Al. Braun, Allg. Bot. Zeit. 1821. II. S. 757. *Riccia canaliculata* Hoffmann, Deutschl., Fl. Bd. II. S. 96 (1795).

Εἰς λιμνάζοντα ὕδατα. Βάλτος Γιαννιτσῶν.

Riccia natans Linné, syst. veget. S. 956 (1781).

Ricciocarpus natans (Linné) Corda in Opiz, Beitr. zur Naturkunde S. 651 (1829).

Εἰς λιμνάζοντα ὕδατα. Βάλτος Γιαννιτσῶν.

II. Fam. **Marchantiaceae**

Fegatella Radd.

Fegatella conica, Corda, in Opiz, Beitr. I. S. 649 (1829).

Marchantia conica Linné, Spec. plant. II. S. 1604 (1763). *Hepatica conica* Lindbg; Hepat. utv. S. S. (1877).

Ἐπ' ὄχθης ὕδατος. Νάουσσα.

Marchantia (L.) Radd.

Marchantia polymorpha Linné Spec. plant. ed. II. S. 1603, (1763).

Ἐπὶ βράχων πλησίον ὕδατος. Νάουσσα.

Jungermaniales

III. Fam. Jungermaniaceae

Lophocolea Dum.

- Lophocolea bidentata* (L.) Dumortier, Rec. d'observ., p. 17 (1835).
Jungermania bidentata Linné, Spec. plant., ed. II. S. 1598 (1762). *Lophocolea latifolia* Nees, Naturgesch., Bd. II., S. 334 (1836).
 Ἐπὶ τάφρου. Σίνδος.

Chiloscyphus Corda.

- Chiloscyphus rivularis* Loeske, Abh. Bot. Ver. Prov. Brandenburg 1904, S. 172-174.
Chiloscyphus polyanthus var. *rivularis* Autorum. emend. Loeske.
 Εἰς ἑλώδη ἑδάφη. Γιάννισα (Ναούσσης).

Jungermania

- Jungermania albicans* Linné, Spec. Plant. S. 1133 (1753).
Jungermania albicans (Linné) Dumortier, Rec. d'observ. S. 15 (1835).
Diplophylleia albicans Trevisan Mem. R. Ist. Lombard. S. 420 (1827).
 Ἐπὶ σκιερῶν, ὑγρῶν βράχων. Χαράδρα Ἀσβεστοχωρίου.

Ptilidium Nees.

- Ptilidium ciliare* (L.) Hampe, Prod. Fl. Hercyn, p. 76 (1836).
Jungermania ciliaris Linné, Spec. plant. S. 1134 (1753).
 Ἐπὶ τάφρου. Σίνδος.

Scapania Dum.

- Scapania nemorosa* Dumortier, Rec. d'observ. S. 14 (1835).
Radula nemorosa Dumortier, Comm. Bot. S. 112 (1822). *Martinellia nemorosa* Gray, Nat. Arr. brit. pl. I. S. 692 (1821) Lindbg. Hep. in Hibernia lect. S. 521 (1847).
 Ἐπ' ἀργιλλώδους ἑδάφους. Γιάννισα (Ναούσσης).

Radula Dum.

- Radula complanata* (L.) Dumortier, Comm. bot. S. 112 (1882).
Jungermania complanata Linné, Spec. plant. S. 1133 (1753). *Stephania complanata* O. Kuntze, Rev. Genen. plant. (1891).
 Ἐπὶ κορμοῦ *Fagus silvatica*. Χορτιάτης.

Madotheca Dum.

- Madotheca levigata* (Schrader) Dumortier, Comm. bot. S. 11 (1882).
Jungermania levigata Schrader, Syst. samml. Kryptog. Gewächse Nr. 104
 (1797). *Porella levigata* Lindberg, Musci Scandinav. S. 3 (1879).
 Ἐπ' ἀσβεστολιθικῶν βράχων. Βέροια.

Frullania

- Frullania dilatata* (L.) Dumortier, Rec. d'observ. I. S. 13 (1835).
Jungermania dilatata Linné, Sp. plant. S. 1133 (1753). *Frullania Trabu-*
tiana Stephani, Spec. hep. IV. S. 368 (1910).
 Ἐπὶ κορμοῦ *Fagus silvatica*. Χορτιάτης.

MUSCI FRONDOSI

Ordo **Bryineae**Tribus I. *Cleistocarpae*I. Fam **Phascaceae***Phascum Schreb.*

- Phascum cuspidatum* Schreb. de Phasco p. 8. t. 1. fig. 1555 (1710).
Phascum acaulon L. Sp. pl. 1570 (1753). *Bryum bulbiforme* Neck. Meth.
 musc. p. 25. No. 42 (1771).
 Ἐπ' ἀγρῶν. Νάουσσα.

Tribus II. *Stegocarpae*Subtribus I. *Acrocarpae*II. Fam. **Weisiaceae***Gymnostomum Hedw.*

- Gymnostomum calcareum* Bryol. germ. I. p. 153 t. 10. f. 15 (1823).
Weisia calcarea Müll. Syn. I. p. 659 (1849). *Hymenostylium calcareum*
 Mittem. Journ. Linn. Soc. I. Suppl. 33 (1859).
 Ἐπ' ἀσβεστολιθικῶν βράχων. Βέροια.

Weisia Hedw.

- Weisia viridula* (L.) Hedw. Fund. II. p. 90 (1781).

Bryum viridulum L. Sp. pl. II. 119 (1753). *Weisia crispa* Timm Fl. meg. No 736 (1788). *Grimmia viridula et crispa* Roth. tent. III. 1800.

Ἐπὶ ἀργιλλωδῶν ἀγρῶν. Γιάννισσα (Ναούσσης).

Dicranoweisia Lindb.

Dicranoweisia crispula (Hedw.) Lindb. l. c.

Weisia crispula Hedw. Sp. musc. p. 68. t. 12. f. 1-6 (1801). *Grimmia crispula* Sm. Fl. brit. III p. 1192 (1804).

Ἐπὶ βράχων. Νάουσα.

Eucladium Bryol. eur.

Eucladium verticilatum (L.) Bryol. eur. fasc. 33/36, monogr. p. 3. t. 1. (1846).

Bryum verticilatum L. Sp. plant. II. 1120 (1753). *Weisia verticilata* Brid. Spec. musc. I. p. 121 (1806).

Εἰς ὑγροὺς βράχους. Ἀσβεστοχώρι.

III. Fam. **Dicranaceae**

Dicranum Hedw.

Dicranum fuscescens Turn. Musc. hib. p. 60. t. 5. f. 1. (1804).

Dicranum rupestre Brid. Sp. musc. I. p. 177 (1806).

Ἐπὶ ῥιζῶν *Castanea vesca* καὶ ἐπὶ σκιεροῦ ἐδάφους δάσους. Δάσος Χορτιάτη μέχρις 900 μ. ὕψους.

Dicranum scoparium (L.) Hedw. Fund. cusc. II. p. 92. t. 8. 41 u. 42 (1782).

Bryum scoparium L. Sp. pl. 1177 (1753). *Hypnum scoparium* Weis, Pl. crypt. Götting. p. 71 (1770). *Mnium scoparium* Gmel. Syst. nat. II. 1328 (1791).

Ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Δάσος Πολυγύρου.

Dicranella Schimp.

Dicranella subulata (Hedw.) Schimp. Coroll. p. 13 (1855).

Dicranum subulatum Hedw. Sp. musc. p. 128. t. 34. f. 1-5. (1801). *Dicranella secunda* Lindb. Musc. scand. p. 26 (1879).

Ἐπὶ ἀμμώδους ἐδάφους παρὰ τὸν δρόμον. Δάσος Πολυγύρου.

IV. Fam. **Fissidentaceae**

Fissidens Hedw.

Fissidens adianthoides (L.) Hedw. Fund. II. p. 91 (1782) et Sescr. III. p. 61. t. 26 (1792).

- Hypnum adianthoides* L. Sp. pl. II. 1123 (1753).
 Πλησίον πηγῆς εἰς σκιάν. Δάσος Πολυγύρου.
Fissidens bryoides (L.) Hedw. Fund. II. p. 91 (1782).
Hypnum bryoides L. Sp. pl. II. p. 1123 (1753).
 Μεταξὺ θάμνων. Δάσος Πολυγύρου.
Fissidens taxifolius (L.) Hedw. Fund. II. p. 91 (1782) et spec.
 musc. t. 39, f. 1-5 (1801).
Hypnum taxifolium L. Sp. pl. II. p. 1122 (1753).
 Ἐπ' ἀποτόμου σκιερᾶς χαράδρας. Ἀσβεστοχώρι.

V. Fam. **Ditrichiaceae**

Ceratodon Brid.

- Ceratodon purpureus* (L.) Brid. Bryol. univ. I. p. 480 (1826).
Mnium purpureum L. Sp. pl. II. 1111 (1753). *Dicranum purpureum*
 Hedw. Fund. II. p. 92, t. 4, f. 17 (1782).
 Ἐπ' ἀποσαθρωμένου ἐδάφους. Σίνδος καὶ δάσος Πολυγύρου.

Leptotrichum Hampe

- Leptotrichum flexicaule* Hampe in Linnaea XX. p. 74 (1847).
Ditrichum flexicaule (Schleich.) Hampe, Flora 1867, l. c.
 Ἐπ' ἀσβεστολιθικῶν πετρωμάτων. Ἀσβεστοχώρι.

Ditrichum Timm.

- Ditrichum flexicaule* (Schleich.) Hampe, Flora, 1867, l. c.
Trichostomum flexicaule Bryol. eur. fasc. 18/20 p. 15, t. 11 (1843).
 Ἐπ' ἀσβεστολιθικῶν βράχων, ἐντὸς ῥωγμῶν. Ἀσβεστοχώρι.

Distichium Br. E.

- Distichium capillaceum* (Sw.) Bryol. eur. fasc. 29/30, p. 4, t. 1 (1846).
Bryum montanum Lam. Fl. franc. I. p. 48 (1778). *Bryum capillaceum*
 Dicks. Pl. crypt. Brid. fasc. I. p. 4, t. 1, f. 6 (1785).
 Ἐπ' ἀσβεστολιθικῶν πετρωμάτων ἐντὸς ῥωγμῶν. Ἀσβεστοχώρι.

VI. Fam. **Pottiaceae**

Pottia Ehrh.

- Pottia lanceolata* (Hedw.) C. Müll. Syn. I. p. 547 (1849).
Bryum lanceolatum Dicks. Crypt. fasc. III. p. 4 (1793). *Tortula lanceolata*
 Lindb. Musc. scand. p. 21 (1879).

Ἐπ' ἀσβεστολιθικῶν τοίχων καὶ πετρώδους ἐδάφους. Νάουσσα, Ἀσβεστοχώρι.

Pottia Starkeana (Hedw.) C. Müll. Syn. I. p. 547 (1849).

Weisia Starkeana Hedw. Descr. III. p. 83, t. 34 B (1792). *Bryum Starkeanum* Hoffm. D. Fl. II. p. 32 (1796). *Tortula Starkei* Lindb. Musc. scand. p. 21. (1879).

Ἐπ' ἀργιλλωδῶν ἀγρῶν. Γιάννισα (Ναούσσης).

Didymodon Hedw.

Didymodon torphaceus (Brid.) Jur. Laubmfl. p. 100 (1882).

Bryum Brevifolium Dicks. Pl. crypt. fasc. II. p. 4 (1790). *Barbula torphacea* Mitt. Journ. Linn. Soc. I. Suppl. 35 (1859).

Ἐπὶ γάββρων πλησίον ῥύακος. Πολύγυρος.

Trichostomum Hedw.

Trichostomum flavovirens Bruch. in Flora 1829. P. II. p. 404, t. 2, f. 7.

Tortula flavovirens Lindb. de Tort. p. 252 (1864).

Ἐπὶ γάββρων καὶ κορυμῶν *Quercus sessiliflora*. Δάσος Πολυγύρου.

Timiella (De Not.)

Timiella Barbula (Schwägr.).

Tortula lusitanica Brid. op. c. p. 249 (1806). *Trichostomum graecum* warnst. Mscr. in litt.

Ἐπ' ἀμμόδους ἐδάφους εἰς ἀπόκρημνον χαράδραν. Πολύγυρος.

Pleurochaete (Lindb.)

Pleurochaete squarosa Lindb. De Tort. p. 253 (1854).

Barbula squarosa Brid. Bryol. univ. I. p. 833 (1826).

Ἐπ' ἀποσαθρωμένου ἐδάφους παρὰ τὴν δημοσίαν ὁδόν. Χορτατζίδες Θεσσαλονίκη.

Barbula Hedw.

Barbula concoluta Hedw. Descr. I. p. 86. t. 32 (1787).

Tortula concoluta Schrad. Spic. fl. germ. 66 (1794). *Barbula purpurea* Agardh. Mscr., Schultz Recens. p. 22 (1823).

Ἐπὶ λόφων πέριξ τῆς Θεσσαλονίκης.

Barbula fallax Hedw. Descr. I. p. 62, t. 24 (1787).

Bryum fallax Dicks. Pl. crypt. fasc. III. p. 5 (1793).

Ἐπ' ὄχθης πλησίον ῥύακος καὶ ἀσβεστολιθικῶν τοίχων. Σίνδος, Βέροια.

- Barbula inclinata Schwägr. Suppl. I. P. I. p. 131, t. 33 (1811).
Tortela inclinata (Hedw. fil.).
Ἐπ' ὄχθης ρύακος. Βέροια.
- Barbula membranifolia Schultz., Recens. in Nov. act. Acad. Leop. p. 226, t. 34, f. 35 (1823).
Crossidium squamigerum (Viv.) Jur. Laubmfl. p. 127 (1882).
Ἐπὶ κλιτύων ἐξ' ἀβεστολιθικῶν πετρωμάτων. Ἀβεστοχώρι.
- Barbula subulata Pal. de Beauv. Prodr. p. 43 (1805).
Tortula subulata (L.) Hedw. Fund. II. p. 92 (1782). Bryum subulatum L. Sp. plant. ed. II. p. 1116 (1753).
Ἐπὶ τοίχων καὶ ἐπὶ ἀβεστολιθικῶν βράχων. Πέριξ Θεσσαλονίκης, Ἀβεστοχώρι, Βέροια.
- Barbula tortuosa Web. et Mohr. Bot. Taschenb. p. 205 (1807).
Bryum tortuosum L. Spec. plant. 1. ed. II. p. 1119 (1753). Tortula tortuosa Ehrh. Beitr. VII. p. 101, No 204 (1792).
Ἐπ' ἀβεστολιθικῶν βράχων καὶ ἐντὸς ἀμπέλων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ἀβεστοχώρι, Νάουσσα.
- Barbula vinealis Brid. Bryol. univ. I. p. 830 (1826).
Tortula vinealis Spruce in Hook Lond. Journ. IV. p. 194 (1845).
Ἐπ' ἀμμωδῶν κλιτύων. Χορτιάτης, Κιλκίς.
- Barbula vinealis var. cylindrica (Gayl.) Boulay, Musc. d. I. France, p. 430 (1884).
Tortula cylindrica Linhb. in Bot. Not. 1865, p. 76.
Ἐπ' ἀμμωδῶν κλιτύων, πυριτικῶν πετρωμάτων καὶ σχιστολίθων. Κιλκίς, Χορτιάτης, περὶ χώρα Θεσσαλονίκης.

Aloina (C. Müll.) Kindb.

- Aloina alloides (Koch) Kindb. Laubm. Schwed. p. 136 (1883).
Tortula alloides Aongstr. in Nov. act. soc. Upsala XII. p. 377 (1844).
Ἐπὶ γάβρων. Ἀβεστοχώρι, Χορτιάτης.
- Aloina ericaefolia (Neck.) Kindb. Laubm. Schwed. p. 137 (1883),
Aloina ambigua (Bryol. eur.). Tortula ericaefolia Lindb. Musc. scand. p. 20 (1879).
Ἐπὶ σχιστολίθων. Χαράδρα Ἀβεστοχωρίου.
- Aloina rigida (Hedw. ex p., Schultz) Kindb. Laubm. Schwed. p. 137 (1883).
Tortula rigida Schrad. Spicil. Fl. germ. p. 66 (1794). Tortula Stellata Lindb. De Tort. p. 233 (1864).
Ἐπὶ ρωγμῶν βράχων γάβρων καὶ ἐντὸς χάνδακος. Χορτιάτης.
- Aloina stellata (Schreb.) Kindb. Eur. & N. Amer. Bryin. p. 270 (1867).
Aloina rigida (Hedw.) Kindb.
Ἐντὸς χάνδακος. Χορτιάτης.

Tortula Hedw.

- Tortula inermis* (Brid) Mont. in Arch. Bot. I. p. 136, t. 4 (1832).
Tortula et Syntrichia inermis Bruch in litt. Hüben, Muscol. germ. p. 335 (1833).
 *Επὶ προσηλίων κλιτύων μεταξὺ βράχων. Ἀσβεστοχώρι.
Tortula muralis (L.) Hedw. Fund. II. p. 92 (1782).
Bryum murale L. Spec. plant. 1. ed II. p. 1117 (1753).
 *Επὶ τοίχων. Θεσσαλονίκη.
Tortula montana (N. v. E.) Lindb. Musc. scand. p. 20 (1879).
Barbula intermedia Milde, Bryol. sil. p. 129 (1869).
 *Επὶ βράχων. Δάσος Κουρὶ (Ἀσβεστοχώρι).
Tortula cuneifolia (Dicks.) Roth Tent. Fl. germ. III. P. 1, p. 213 (1800); Lindb. De Tort. p. 237 (1864).
Bryum cuneifolium Dicks. Plant. crypt. Brid. fasc. III. p. 7 (1793).
 *Επὶ δασικῆς χουμάδος. Δάσος Κουρὶ (Ἀσβεστοχώρι).
Tortula ruralis (L.) Ehrh. P. crypt. No 184, Beitr. VIII. p. 100 (1792).
Bryum rurale L. Sp. plant. 1. ed. II. p. 1116 (1753). *Syntrichia ruralis* Brid. in Schrad. Journ. III. R. II. p. 299 (1801).
 *Επὶ δασικῆς χουμάδος. Δάσος Κουρὶ (Ἀσβεστοχώρι).
Tortula subulata (L.) Hedw. Fund. II. p. 92 (1782).
Bryum subulatum L. Sp. plant. 1. ed. II. p. 1116 (1753).
 *Επ' ἀποσπασθέντος ἐδάφους καὶ ἐπὶ ριζῶν *Fagus silvatica*. Πέριξ Θεσσαλονίκης καὶ δάσος Χορτιάτη.

VII. Fan. **Grimmiaceae***Grimmia Hedw.*

- Grimmia orbicularis* Bruch, Mescr., Wills. in Engl. Bot. Suppl. t. 2888 (1884). *Bryol. eur. fasc. 25* 28, p. 13, t. 5 (1845).
 *Επὶ τοίχων. Πέριξ Θεσσαλονίκης.
Grimmia Hartmani Schimp. Syn. p. 214 (1860).
Grimmia incurva Hartm. Skand. Fl. 5. ed. 376 (1849).
 *Επὶ σκιερῶν βράχων. Ἀσβεστοχώρι.
Grimmia pulvinata (L.) Smith, Engl. Bot. t. 1728 (1807).
Bryum pulvinatum L. Spec. plant. p. 1121 (1753).
 *Επὶ βράχων γάββρωγ. Θεσσαλονίκη (Χαράδρα Συννοικισμοῦ Εὐαγγελιστρίας).

Racomitrium Brid. Mant.

- Racomitrium aciculare* (L.) Brid. Mant. p. 80 (1819).
Bryum aciculare L. Sp. pl. 1118 (1753). *Grimmia acicularis* C. Müll. Syu.
 I. p. 801 (1849).
 Ἐὶς ὑγροὺς βράχους. Χαράδρα Χορτιάτη.

Hedwigia Ehrh.

- Hedwigia albicans* (Web.) Lindb. Musc. scand. p. 40 (1879).
Bryum apocarpum b. L. Spec. ed. 1, p. 1115. *Fontinalis albicans* Web.
 Spic. fl. gott. p. 38, No 115 (1778).
 Ἐπὶ βράχων γάββρων. Χορτιάτης.

VIII. Fam. **Orthotrichaceae***Zygodon* Hook. & Tayl.

- Zygodon viridissimus* (Dicks.) Brown in Trans. of Linn. soc.
 XII. P. I. p. 575 (1819).
Bryum viridissimum Dicks. Fasc. plant. crypt. IV. p. 9, t. 10, f. 18 (1801).
Amphoridium viridissimum. De Not. Epil. p. 277 (1869).
 Ἐπὶ κορμοῦ *Pirus malus*. Νάουσσα, Βέροια.

Orthotrichum Hedw.

- Orthotrichum diaphanum* (Gmel.) Schrad. Spic. Fl. germ. p. 69
 (1794).
Bryum diaphanum Gmel. Syst. nat. II. 1335 (1791). *Orthotrichum leucomitrium*
 Brid. Bryol. univ. I. p. (789).
 Ἐπὶ *Platanus orientalis*. Γεωργ. Σχολή (Θεσσαλονίκη).
Orthotrichum leucomitrium Bryol. eur. fase. 2)3, p. 26, t. 15
 (1837), sed. non Bruch in Brid. Bryol. univ. I. p. 790 (1826).
Orthotrichum scanicum Bidrag p. 13 (1885).
 Ἐπὶ *Populus alba*. Βέροια.
Orthotrichum patens Bruch in Brid. Bryol. univ. I. p. 787 (1826).
Orthotrichum stramineum var *d patens* Vent. in *Hedwigia* 1873 p. 20.
 Ἐπὶ *Quercus coccifera*. Πολύγυρος.
Orthotrichum rupestre Schleich. Crypt. helv. exs. Cent. III. No
 24 (1806), Catal. 1807.
Orthotrichum Sturmii De Not. Epil. p. 300 (1869) nach Venturi.
 Ἐπὶ βράχων τραχείτου. Νάουσσα.

IX. Fam. **Encalyptaceae***Encalypta Schreb.*

Encalypta contorta (Wulf.) Lindb. in Ofv. af k. Vet. Akad. Förh. No 7 (1863).

Bryum contortum Wulf. in Jacq. Collect. II. p. 236 (1778). *Streptocarpus contortus* Schwabe in Hampe, Flor. herc. (1873).

Ἐπ' ἐδάφους δάσους. Κουρὶ (Ἀσβεστοχώρι).

Encalypta vulgaris (Hedw.) Hoffm. D. Fl. II. p. 27 (1795);

Schkuhr Deutsch. Moose p. 44, t. 19 (1810).

Bryum extincorium L. Sp. plant. 1. ed., II. p. 1116 (1753) ex parte! *Encalypta extincoria* Sw. Disp. musc. Suec. p. 24 (1799). *Encalypta Orsinii* De Not. Syllab. 267 (1838).

Ἐπὶ κοιλοτήτων τοίχων καὶ ἐδάφους δάσους. Κουρὶ (Ἀσβεστοχώρι).

X. Fam. **Funariaceae***Funaria Schreb.*

Funaria hygrometrica (L.) Sibth. Fl. Oxon. p. 288 (1894).

Mnium hygrometricum Linn. Spec. Pl. I. ed. II. p. 1110 (1753). *Bryum hygrometricum* Scop. Fl. Carn. (1760).

Ἐπ' ἀργιλλωδῶν, ἀμμοδῶν ἐδαφῶν, ἐρυθρῶν πηλῶν καὶ δασικῆς χουμάδος. Θεσσαλονίκη, Ἐδεσσα, Σίνδος, δάσος Κουρὶ.

Funaria mediterranea Lindb. Ofv. Vet. Ak. Förh. XX. p. 3999 (1863).

Funaria calcarea (haud Wahlb.) Schimp. Syn. 1. ed. p. 320 (1860) excl. Synon.

Ἐπ' ἀργιλλωδῶν ἐδαφῶν καὶ τοίχων. Νάουσσα.

XI. Fam. **Bryaceae***Webera Hedw.*

Webera cruda (L.) Bruch. Mscr., Hübener, Muscol. germ. p. 425 (1833).

Mnium crudum L. Spec. plant. p. 1576 (1753); Hedw. Descr. I. p. 99, t. 37 (1787).

Ἐπὶ ῥωγμῶν βράχων. Ἀσβεστοχώρι.

Webera nutans (Schreb.) Hedw. Descr. I. p. 9, t. 4 (1787)

Bryum Webera nutans Brid. Bryol. univ. I. p. 634 (1826). *Pohlia nutans* Lindb. Musc. scand.

Ἐπ' ἀποσαθρωμένων ῥιζῶν δένδρων. Δάσος Κουρὶ.

Bryum Dill.

Bryum argenteum L. sp. plant. p. 1120 (1753)

Hypnum argenteum Schrank. Baier. Fl. p. 469 (1789). *Mnium argenteum* Hoffm. D. Fl. II. p. 51 (1796).

Ἐπὶ κλιτύων κροκαλοπαγῶν. Βέργοια.

Bryum capillare Linn. Sp. pl. p. 1586, No. 30 et Herb. ex p. parte; Schreber, Spicil. (1771); Hedwig, Spec. musc. p. 182. (1801); Bryol. eur. fasc. 6)9, p. 60, t. 28 et 29 excl. var. η (1839).

Mnium capillare Linn. Syst. veget. ed., XIV. p. 947 (1784).

Ἐπὶ δασικῆς χουμάδος καὶ σεσηπτότων κορυμῶν δένδρων. Δάσος Κουροῦ καὶ Πολυγύρου.

Bryum caespiticium L. spec. pl. p. 1121 (1753) sed. non L. Herb. Bryol. eur. fasc. 69, p. 70 excl. t. 34 et 35, fig. γ (1839).

Mnium caespiticium Hedw. Fund. II. p. 94 (1782).

Ἐπ' ἀγόνων ἀμμωδῶν ἔδαφῶν. Σίνδος, Γιάννισα (Ναούσσης).

Bryum erythrocarpum Schwägr. Suppl. I. P. II. p. 100, t. 70 (1816).

Bryum sanguineum Brid. Spec. musc. III. p. 28 (1817). *Bryum Morisii* Bruch, ex. F. Müller, Pl. sardin. sicc. (1837).

Εἰς ὑγρὸν ἀμμωδες ἔδαφος πλησίον χειμάρρου. Γιάννισα.

Bryum marginatum Bryol. eur. fasc. 6)9, p. 74, No 40. t. 38 B. apiculatum (1839), sed non B. marginatum Brid. Bryol. univ. I. p. 849 (1826).

Ἐπὶ ψαμμιτικῶν βράχων. Χορτιάτης.

Bryum pendulum (Hornsch). Schimp. Coroll. p. 70 (1856).

Bryum cernuum Bryol. eur. fasc. 5)9, p. 14, t. 1 (1839).

Εἰς ὑγρὰ ἀμμώδη ἔδαφη. Βέργοια.

Bryum pseudotriquetum (Hedw. ex. p.) Schwägr. Suppl. I. P. II. p. 110 excl. syn. B. bimum (1816). Bryol. eur. fasc. 6)9, p. 54, No 27, t. 24 (1839).

Mnium pseudotriquetum Web & Mohr. Bot. Taschenb. p. 288 (1807). *Bryum subobliquum* Lindgr. Bot. Not. 1842, p. 18.

Ἐπ' ὄχθης ῥύακος. Ἐδεσσα.

XII. Fam. **Mniaceae***Mnium. Dill*

Mnium affine Bland. Musc. frond. exs. fasc. III., No 133 (1804); Schwägr. Suppl. I. P. II., 134, No 13 (1816); Bryol. eur. fasc. 5, p. 30, t. 9 (excl. fig. 22 b) (1838).

Bryum affiue Brid. Mant. musc. p. 119, No 59 (1819). *Mnium uliguosum* Brid. Mscr.

Ἐπ' ἐδάφους δάσους, μεταξὺ θάμνων. Χορτιάτης, Πολύγυρος.

Mnium cuspidatum (L. ex p., Schreb.) Leyss. Fl. Hal. p. 272 (1783); Hedw. Sp. musc. p. 192, t. 45, f. 5 et 6 (1801); Bryol. eur. fasc. 5, p. 29, t. 8 (1838).

Bryum cuspidatum Schreb. Spic. fl. Lipps. p. 84, No 1049 (1771).

Εἰς ὑγρὸν σκιερὸν ἔδαφος δάσους. Χορτιάτης.

Mnium rostratum Schrad. in L. (Gmel.) Syst. nat. 13. ed., II. P. II, p. 1330, No. 28 (1791); Spic. fl. germ. I. p. 72, No. 5 (1794); Bryol. eur. fasc. 5, p. 27, t. 7 (1838).

Polla rostrata Brid. op. cit. II. p. 817 (1827). *Astrophyllum rostratum* Lindb. Musc. scand. p. 13 (1879).

Ἐπὶ δασικῆς χουμάδος. Χορτιάτης.

XIII. Fam. **Meesseaceae**

Meesea Hedw.

Meesea tristichia Bryol. eur. fasc. 10, Monogr. p. 8, t. 4 (1841).

Meesea triquetra (L.) Aougstr. in Nov. Act. Soc. Upsal. XII. p. 357 (1841).

Εἰς ἑλώδες ἔδαφος. Βάλτος Γιαννιτσῶν.

XIV. Fam. **Aulacomniaceae**

Aulacomnium Schwägr.

Aulacomnium androgynum (L.) Schwägr. Suppl. III. P. I, fasc. 1. Monogr. 2, No 1. (1827).

Bryum androgynum Web. Spic. fl. Gott. p. 122, No 191 (1778). *Hypnum androgynum* Schrank. Bayer. Fl. II. p. 469 (1789).

Ἐπὶ ῥιζῶν *Castanea vesca*. Χορτιάτης.

XV. Fam. **Bartramiaceae**

Bartramia Hedw.

Bartramia pomiformis (L. ex p.) Hedw. Spec. musc. p. 164 (1801); Roth, Tent. III. p. 258 (1800).

Bryum pomiforme L. Spec. plant. p. 1580, No. 3 sed nou Herbar. *Mnium pomiforme* L. jun. Meth. musc. p. 364 (1787).

Ἐπὶ πυρρτικῶν, ἀμμοδῶν κλιτύων. Κιλκίς.

Bartramia stricta Brid. Musc. rec. II. P. III, p. 132, t. 1, f. 5 (1803).

Bartramia strictifolia Tayl. Lond. Journ. of Bot. 1846, p. 54.

Ἐπ' ἐδάφους δάσους μεταξύ θάμνων καὶ ῥωγμῶν γάββρων. Περιχώρα Θεσσαλονίκης καὶ δάσος Πολυγύρου.

Philonotis Brid.

Philonotis fontana (L.) Brid. Bryol. univ. II. p. 18 (1827).

Mnium fontanum L. Sp. pl. 2. ed. p. 1574 (1762). *Bryum fontanum* Schreb. Spic. fl. lips. p. 75, No. 1032 (1771).

Ἐπ' ὄχθης ῥύακος. Γιάννισα (Ναούσης).

XVI. Fam. **Polytrichaceae**

Catharinea Ehrh.

Catharinea undulata (L.) Web. & Mohr, Ind. musc. pl. crypt. (1803).

Bryum undulatum L. Spec. plant. II. p. 117. No. 10 (1753). *Mnium undulatum* Swartz, Meth. musc. p. 27 (1781).

Ἐπ' ἐδάφους δάσους. Χορτιάτης.

Pogonatum P. Beauv.

Pogonatum alloides (Hedw.) P. Beauv. p. 84 (1805).

Mnium polytrichoides var. B. L. Sp. plant. II. p. 1112 (1753) *Catharinea* (alloides) Röhl. Moosg. Deutschl. I. p. 192, No 52 (1800).

Ἐπὶ σκιεροῦ ἐδάφους δάσους. Πολύγυρος.

Pogonatum urnigerum (L. P. Beauv. Prodr. p. 84 (1805) Bryol. eur.

Polytrichum urnigerum L. Spec. plant II. p. 1109, No 3 (1753) et Herbar.

Pogonatum fasciculatum P. Beauv. op. c. p. 84.

Ἐπὶ πετρώδους ἐδάφους δάσους παρὰ τὸν δρόμον. Χορτιάτης.

Polytrichum Dill.

Polytrichum formosum Hedw. Sp. musc. p. 92, t. 19, fig. 1 et α (1801).

Polytrichum commune var. β *attenuatum* Hook et Tayl. Muscol. brit. p. 26 ex p. (1818); var β *aurantiacum* Fl. suec. II. p. 737 ex p. (1826).

Ἐπὶ σκιεροῦ ἐδάφους δάσους παρὰ τὸν δρόμον. Χορτιάτης.

Polytrichum piliferum Schreb. Spic. flor. lips. p. 74, No 1031 (1771).

Polytrichum commune β *pilosum* Wils. Pl. crypt. flor. gott. p., 172 (1770). *Polytrichum pilosum* Neck. Meth. musc. p. 123 (1771).

Ἐπ' ἀμμώδους ἐδάφους δάσους. Χορτιάτης, Πολύγυρος.

Subtribus II. *Pleurocarpae*.XVII. Fam. **Cryphaeaceae***Cryphaea* Mohr.

Cryphaea heteromalla (Dill.) Mohr. 1. c. (1803) et Brid. Mant. musc. p. 139 (1819).

Hypnum heteromallum Gmel. Syst. nat. p. 1340 (1791). *Cryphaea arboorea* Lindb. Bidrag till Moss. Syn. p. 10 (1863).

Ἐπὶ *Juglans regia*. Βέροια.

Leucodon Schwägr.

Leucodon sciuroides (L.) Schwägr. Suppl. I. P. II., p. 1 (1816) et II. P. I. p. 82, t. 125, f. x (1823).

Hypnum curtispiculum L. Spec. plant. 2. ed. II. p. 1596 (1763).

Ἐπὶ κορμοῦ *Quercus aegilops*. Κοπανός (Ναούσσης).

Antitrichia Brid.

Antitrichia curtispicula (Hedw.) Brid. Mant. musc. p. 136 (1819).

Hypnum curtispiculum L. Spec. plant. 2. ed. II. p. 1504 (1763).

Ἐπὶ κορμοῦ *Quercus aegilops*. Κοπανός (Ναούσσης).

XVIII. Fam. **Neckeraceae***Neckera* Hedw.

Neckera complanata (L.) Hüben. Muscol. germ. p. 576 (1883).

Hypnum complanatum L. Sp. plant. ed. 2, p. 1588 (1763). Herb. ex p. *Homalia complanata* De Not. Epil. p. 199 (1869).

Ἐπὶ κορμοῦ *Fagus silvatica*. Χορτιάτης.

Neckera crispa (L.) Hedw. Fund. musc. II. p. 92, t. 12, f. 47 u. 48 (1782).

Hypnum crispum L. Spec. plant. ed. 1, p. 1124 (1753). Herb. ex p. *Neckera distichia crispa* Brid. Bryol. univ. II. p. 246 (1827).

Ἐπὶ κορμοῦ *Fagus silvatica*. Χορτιάτης.

Homalia (Brid.) Bryol. eur. fasc. 44/45 Monogr. (1850).

Homalia trichomanoides (Schreb.) Bryol. eur. fasc. 44/45 Monogr. p. 3, t. 1 (1859).

Hypnum trichomanoides Schreb. Spic. lips. p. 88, No. 1033 (1771). *Nec-kera trichomanoides* Hartm. Skand. Flor. ed. 5. p. 338 (1849).

Ἐπὶ ῥιζῶν *Castanea vesca*. Χορτιάτης

XIX. Fam. **Hypnaceae**

Homalothecium Br. eur.

Homalothecium sericeum (L.) Bryol. eur. fasc. 46/47. Monogr. p. 3, t. 1 (1851).

Hypnum sericeum L. Sp. pl. ed. 1, p. 1129 (1753).

Ἐπὶ κορμοῦ *Castanea vesca*, *Quercus sessilifloris*, *Pirus communis*. Βέροια, Χορτιάτης καὶ Κουρὶ (Ἄσβεστοχώρι).

Brachytyecium

Bryol. eur. fasc. 62/54 Monogr. (1853).

Brachytyecium glareosum (Bruch.) Bryol. eur. fasc. 52/54 Mon. p. 19, t. 18 (1853).

Hypnum glareosum Bruch. in sched., C. Müll. Syn. II, p. 361 (1851).

Ἐπ' ἀσβεστολιθικῶν ἑδαφῶν. Ἄσβεστοχώρι.

Brachytyecium densum (Milde) Jur. in Rab. Bryol. eur. No. 995 (1867).

Amblystegium densum Milde in Bot. Zeit. 1864, Beilage p. 21. *Rhynchostegium tenellum* var. *brevifolium* Lindb. in litt. Rab. Bryoth. eur. No. 84 (1865).

Ἐπ' ἀσβεστολιθικῶν βράχων. Ἄσβεστοχώρι.

Brachytyecium velutinum (L.) Bryol. eur. fasc. 52/54; Monogr. p. 5, t. 4 (1853).

Hypnum velutinum L. Spec. plant. p. 1129 (1753); Hedw. Descr. IV. p. 70, t. 27 (1797). *Hypnum declivum* Mitt. Jouru. Linn. Soc. VIII. p. 33, t. 6 (1865).

Ἐπὶ γάββρων. Δάσος Κουρὶ (Ἄσβεστοχώρι).

Brachytyecium rivulare Bryol. eur. fasc. 52/54, Monogr. p. 13, t. 12, (1853).

Hypnum rivulare Bruch. in sched. Willds. Bryol. brit. p. 346, t. 55 (1855).

Ἐπὶ σχιστολιθῶν, πλησίον ρύακος. Χαράδρα Συνοικισμοῦ 40 Ἐκ-κλησιῶν (Θεσσαλονίκη).

Brachytyecium rutabulum (L.) Bryol. eur. fasc. 52/54, Monogr. p. 11, t. 9 und 10 (1853).

Hypnum rutabulum L. Sp. pl. 1, ed. II. p. 1123 (1753) sed non Herb.; Hedw. Dessr. IV. p. 29, t. 12 (1794).

Ἐπὶ σχιστολιθικῶν πετρωμάτων καὶ ἐπὶ κορμοῦ *Quercus sessiliflora*. Συνοικισμὸς Εὐαγγελιστρίας (Θεσσαλονίκη) καὶ δάσος Κουρὶ (Ἄσβεστοχώρι).

Eurynchium Bryol. eur.

Eurynchium circinatum (Brid.) Bryol. eur. fasc. 57/61, Monogr. p. 5, t. 3 (1854).

Hypnum circinatum Brid., Spec. musc. II, p. 148 (1812). *Leskea distans* De Not., Epil. p. 246 (1869).

Ἐπ' ἀργιλλώδους ἐδάφους. Γεωργική Σχολή. (Θεσσαλλονίκη).

Eurynchium strigosum (Hoffm.) Bryol. eur. fasc. 57/61, Monogr. p. 2, t. 1 (1854).

Hypnum strigosum Hoffm. D. Fl. II, p. 76 (1796).

Ἐπὶ γάββρων, σεσηπιῶν ῥιζῶν καὶ ἀποσαθρωμένου ἐδάφους δάσους. Δάσος Χορτιάτη,

Eurynchium velutinoides (Bruch.), Bryol. eur. fasc. 57/61, Monogr. p. 12, t. 10 (1854).

Hypnum velutinoides Bruch. in sched. 1836. *Hypnum scleroneuron* Hampe, Mscr. teste J. Milde.

Ἐπὶ βράχων ψαμμιτῶν. Κιλκίς.

Rhynchostegiella (Br. eur.) nov. gen.

Rhynchostegiella tenella (Dicks).

Hypnum tenellum Dicks. Fl. crypt. fasc. IV., p. 16, t. 11, f. 12 (1801). *Hypnum micracanthis* Myrin.

Ἐπ' ἀσβεστολιθικῶν βράχων. Νάουσσα.

Plagiothecium Br. eur.

Plagiothecium denticulatum (L.) Bryol. eur. fasc. 48, Monogr. p. 12, t. 8 (1851).

Hypnum denticulatum L. Sp. pl. 1. ed. II., p. 1122 (1753) et Herbar; Hedw. Descr. IV, p. 81, 31 (1797). *Fissidens denticulatus* Leyss. Fl. hal. p. 264 (1783).

Ἐπὶ δασικῆς χουμάδος. Δάσος Χορτιάτη.

Hypnum Dill.

Hypnum cupressiforme (L.) Sp. pl. p. 1126 (1753). Hedw. Descr. IV, p. 59, t. 23 (1797), Bryol. eur. fasc. 57/61, Monogr. p. 25, t. 14, u. 15 (1854).

Hypnum crispum cupressiforme minus, foliolis minus confertis Dill. Cat. Giss. p. 217 (1718). *Stereodon cupressiformis* (L.) Brid. univ. II, p. 605 (1827). *Neckera cupressiformis* Willd. Prodr. Fl. Berol. p. 936 (1787).

Ἐπὶ ῥιζῶν *Fagus silvatica*, *Castanea vesca* καὶ δασικῆς χουμάδος. Δάσος Χορτιάτη καὶ Πολυγύρου.

Hypnum cupressiforme var. *uncinatum* Br. eur. 1. c. t. 15, fig. δ 1-3 (1854).

Hypnum cupressiforme var. *uncinatum* Boul. *Musc. de la France* p. 32 (1884).

Ἐπὶ θιζῶν *Fagus silvatica*, *Castanea vesca* καὶ δασικῆς χουμάδος. Δάσος Χορτιάτη.

Hypnum cupressiforme var. *mamillatus* Brid. *Musc. rec.* II, P. 2, p. 137 (1801); *Br. eur.* 1. c. t. 15, fig. E, 1-5 (1854).

Stereodon mamillatus (Brid.) Lindb. *Musc. scand.* p. 38 (1879).

Ἐπὶ σκιεροῦ ἔδαφους. Δάσος Χορτιάτη.

Hypnum giganteum Schimp. 1 ed. p. 642 (1860).

Hypnum cuspidatum Linné. *Herb. teste Schimper. Amblystegium giganteum* De Not. *Epil.* p. 135 (1869).

Ἐπὶ κρυσταλλοσχιτώδους ἔδαφους. Χαράδρα Χορτιάτη.

Hypnum incurvatum? Schrader *Syst. Samml.* I, p. 18, No. 80 (1796), *Br. eur. fasc.* 57/61 *Mon.* p. 15, t. 5 (1854).

Plagiothecium incurvatum De Not. *Epil.* p. 191 (1869). *Amblystegium incurvatum* Kindb. *Laubm. Schwed. et Norw.* p. 49 (1883).

Ἐπὶ δασικῆς χουμάδος. Δάσος χορτιάτη.

Hypnum reptile Rich. in Michx. *Fl. Amer. bor.* II, p. 315 (1803), *Br. eur. fasc.* 57/61 *Mon.* p. 18, t. 7. (1854).

Hypnum Stereodou protuberans Brid. *Bryol. univ.* II, p. 612 (1827). *Stereodon reptilis* Mitt. in Linn. *Proc.-Botany* VIII, p. 40 (1865).

Ἐπὶ θιζῶν *Fagus silvatica* καὶ *Ilex aquifolium*. Δάσος Χορτιάτη.

Hypnum stellatum Schreb. *spec.* p. 92, No. 1061 (1771), *Bryol. eur. fasc.* 57/61 *Mon.* p. 14, t. 4, exct. var. β (1854).

Hypnum comosum Villars *Pl. Dauph.* III, p. 904 (1786). *Campylium stellatum* Bryhn. *Explor.*, p. 61 (1893).

Εἰς ἑλώδες ἔδαφος. Βάλτος Γιαννιτσῶν.

